

met de belichamer ervan. Het lijkt er los van te staan en tegelijk kan het niet zonder die incarnering. In mijn ogen heeft dat iets te maken met de afstand die je hier creëerde, vergeleken met *Bara/ke*. Je stond er tussen de mensen en dus draaide het meer om het concrete contact met de mensen. In *Hirondelle* heb je door de afstand tegenover de passant een theatraliteit bereikt en wordt dat gebaar een performatieve daad. Door die afstand krijg je ook een andere verhouding met het belichamen van dat genereuze gebaar.

Geert: Gebaren zijn vaak erg gecodeerd, ze betekenen iets. Als je een gebaar wil stellen dat tegelijk herkenbaar is en genereus, dan moet je de gangbare gebaren kunnen overstijgen.

Anne: Naast het overstijgende aspect, is een genereus gebaar ook steeds een risico. Je verliest iets.

Geert: Je kan niet anders dan een risico nemen. Dat is inderdaad een verlies. Je kunt er letterlijk buiten hangen en het risico nemen om te vallen. Verlies en tragiek zijn steeds verbonden met de generositeit van dat gebaar. In al zijn liefde heeft generositeit ook iets eindigs. Generositeit is iets paradisijselijks en tegelijk iets tragisch, vandaar de krijtlijn van het lichaam op de grond achteraf.

Benjamin: Het einde, waarbij ik val, zie ik ook als een punt achter deze voorstelling. Het is alsof je anders te veel de belichaming van die actie zou worden, ik als Benjamin Verdonck en niet als acteur, alsof je jezelf aan het geven bent. Dat einde heeft eerder iets van een grote verdwijntruc, veeleer dan dood te zijn: gedood... Het dooi vogeltje is een andere benaming voor de zwaluwen, het verwijst naar de laatste ijsheiligen en dus de aankondiging van de lente. Het is een einde dat hoop in zich draagt op een nieuw begin.

Geert: Het is hier tevens een stellen van een niet gevraagd gebaar. Het creëert een appèl naar mensen toe, een ruilproces. Maar een ruilproces dat een ander statuut heeft dan de economische ruil. Er ontstaat bij de ander iets waardoor hij opgeroepen wordt om zich te verhouden tot dat gebaar.

Benjamin: Ik vind het een mooi idee om een kunstwerk onverwacht aan te bieden. Het is iets dat je ontvangt, zonder dat je op weg ging met dat verlangen of een verwachting. Je kocht geen toegangskaartje. Je verwachtte geen ontroering in evenredigheid tot het gependeerde inkomstbedrag.

Boom

Benjamin: Door de wacht te houden op een boom, met niets achter mij dat beschermd dient te worden, werd mijn actie een werk. Het gebaarde: "kijken naar wat komt". Toen ik keek naar het landschap en wist dat de mensen achter mij door zouden komen om mij te zien, dacht ik: hier ontstaat een situatie van 'samen kijken naar'. Het is een letterlijk gebaar. Net doordat ik dit doe, komen de mensen samen met mij kijken naar het landschap. Doordat ik er sta, kijken de mensen die kant uit. Het is ontvangen, geven, doorgeven. Ik ben zelfs met mijn rug naar het publiek gekeerd. Dus de mensen kijken niet eens meer naar een act die ik doe, maar ze kijken bijna door mij heen, doorheen mij, naar een volgend ding. Het verbeeldt iets doorheen mij.

Geert: Het geeft ook een rust dat iemand die plek inneemt. Het heeft wel een spirituele dimensie. Vergeleken met vroeger gebeurt dat nu eerder via de kunst.

Anne: Hier verwijst het ook letterlijk naar elders. Naar een landschap. Het is een mediërende positie.

Geert: Het is ook de vraag naar de plek van de kunst. En deze ligt zeker niet in een functioneel of praktisch nut. Hoewel ze uiteraard een praktisch nut kan hebben.

Je zou het vermogen willen hebben om zo méér plekken te zien. Om te verlangen naar zo'n plek. Dat is anders dan 'ik wil rijk worden', of 'ik wil een popster worden'. Als mensen dat soort vermogen zoeken, dan kun je door het zien van zulke gebaren proberen te zoeken naar een talig vermogen om datgene wat onmogelijk blijkt te gaan proberen verwoorden. Alleen kunst kan in dat gat gaan staan, om vanuit dat onmogelijke tot een mogelijkheid te komen en te gaan creëren. Vroeger zat het meer in de relatie tot het goddelijke of het koninklijke. Het vond zijn articulatie via religie of de staat. Dat is er nu niet meer. Het heeft de taal niet meer die er was. Maar het is nog een brokstuk van een gebaar, het is verschrompeld tot een gebaar. De dimensie die we nu trachten te benoemen is in feite spiritueel of utopisch.

Anne: Onvermijdelijk wordt het ook afgemeten, het moet verkopen en het zit vaak in een utilitaristisch systeem. Het is een kwestie van daar een verhouding toe te zoeken. Hier is die band met de grenzeloosheid er opnieuw voor mij. Generositeit kan niet afgemeten worden aan een ideaal of een norm. En generositeit kan niet rest-loos gemeten worden. Als je het wil afmeten aan een bepaald nut is er steeds een rest die niet gerecupereerd kan worden en die blijft doorwerken. Dat heeft ook iets te maken met het gegeven 'proces en productie' en de structuren waarbinnen je een werk maakt.